

Sygn. akt II Ca 654/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Końska

Sędziowie: SSO Teresa Strojnowska

SSO Anna Pać-Piętak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Katarzyna Nawrot

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko M. G. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 23 lutego 2017 r. sygn. VIII C 450/16

oddala apelację i zasądza od M. G. (1) na rzecz J. szewczyka kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

II Ca 654/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 lutego 2017 roku Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od M. G. (1) na rzecz J. S. kwotę 20 000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29 lutego 2016 roku do dnia zapłaty (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny, z którego wynika, że w marcu 2013 roku M. G. (1) w ustnej rozmowie zwrócił się do J. S. o udzielenie pożyczki gotówkowej w kwocie 20.000 zł. W odpowiedzi J. S. wyraził na powyższe zgodę. M. G. (1) i J. S. ustalili wówczas ponadto zgodnie w formie ustnej, że kwota udzielonej przez J. S. pożyczki w kwocie 20.000 zł zostanie mu zwrócona przez M. G. (1) nie później niż po upływie jednego roku od jej udzielenia bez doliczania oprocentowania. Kwota przedmiotowej pożyczki miała zostać przeznaczona przez M. G. (1) na pokrycie brakującej części ceny zakupu samochodu osobowego, z którego korzystać miała na co dzień żona M. G. (1) tj. M. G. (2). W dacie zawarcia tej umowy pożyczki J. S. i M. G. (1) łączyła wieloletnia bliska znajomość towarzyska, ponadto J. S. jest ojcem chrzestnym jednej z córek M. G. (1), w związku z czym J. S. działając w zaufaniu do M. G. (1) nie zażądał potwierdzenia zawartej pomiędzy nimi umowy pożyczki na piśmie. J. S. dokonał przelewu następujących kwot ze

swojego rachunku bankowego prowadzonego w (...) Bank S.A. w W. na rachunek bankowy M. G. (1) prowadzony w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.: w dniu 19 marca 2013 roku kwoty 13.450 zł i w dniu 25 marca 2013 roku kwoty 6.550 zł. W dniu 5 kwietnia 2013 roku pomiędzy (...) Bank S.A. w W. jako pożyczkodawcą i M. G. (1) jako pożyczkobiorcą zawarta została umowa pożyczki gotówkowej nr (...). Zgodnie z treścią tej umowy (...) Bank S.A. w W. udzielił M. G. (1) pożyczki kwoty 27.058,82 zł, zaś M. G. (1) zobowiązał się do spłaty kwoty pożyczki wraz z należnymi odsetkami umownymi w 50 równych ratach kapitałowo – odsetkowych płatnych nie później niż do 15 dnia każdego miesiąca na zasadach i warunkach określonych w postanowieniach tej umowy. W dniu 6 kwietnia 2013 roku w G. M. G. (1), któremu towarzyszyli jego żona M. G. (2) i J. S., zawarł z M. O. umowę sprzedaży, na podstawie której M. G. (1) nabył samochód osobowy marki D. D. 4x4 nr rej. (...) za cenę 41.500 zł. Środki finansowe na zakup tego pojazdu pochodziły z pożyczki otrzymanej przez M. G. (1) od J. S. w dwóch transzach w dniu 19 marca 2013 roku i w dniu 25 marca 2013 roku, jak również z umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 5 kwietnia 2013 roku zawartej przez M. G. (1) z (...) Bank S.A. w W.. Po zawarciu przedmiotowej umowy sprzedaży z pojazdu mechanicznego marki D. D. 4x4 nr rej. (...) korzystali początkowo M. G. (1) i jego żona M. G. (2), a po orzeczeniu rozwiązania pomiędzy związku małżeńskiego przez rozwód z przedmiotowego samochodu korzysta obecnie wyłącznie M. G. (2). M. G. (1) złożył z wynikiem pozytywnym w dniu 5 czerwca 2003 roku egzamin z przygotowania zawodowego przed Komisją Egzaminacyjną przy Zespole Szkół nr (...) w Centrum (...) III S. w P. i uzyskał tytuł zawodowy technik mechanik. Pismem z dnia 8 stycznia 2016 roku pełnomocnik J. S. wezwał M. G. (1) do zapłaty na rzecz J. S. kwoty 20.000 zł w terminie 7 dni od otrzymania tego wezwania tytułem zwrotu udzielonej mu przez J. S. w marcu 2013 roku pożyczki na zakup samochodu. Pomimo wezwania do zapłaty i upływu określonego terminu M. G. (1) nie uiszczył na rzecz J. S. powyższej należności. W odpowiedzi na powyższe wezwanie do zapłaty M. G. (1) w piśmie z dnia 12 stycznia 2016 roku skierowanym do pełnomocnika J. S. oświadczył, że nigdy nie pożyczał od J. S. kwoty 20.000 zł, gdyż na zakup samochodu zaciągnął on pożyczkę w banku.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie w całości. Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie były w przeważającej części sporne pomiędzy stronami. Dotyczy to w szczególności faktu, czy powód J. S. jako pożyczkodawca zawarł z pozwanym M. G. (1) jako pożyczkobiorcą w marcu 2013 roku ustną umowę pożyczki gotówkowej kwoty 20.000 zł. Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci potwierdzeń wykonania przelewów bankowych (k.10-11) w połączeniu z treścią zeznań powoda J. S. (k.37v-38, k.60v) oraz świadków A. S. (k.53v-54), A. K. (k.54) i M. G. (2) (k.54v-55), które z przyczyn powołanych powyżej Sąd obdarzył przymiotem zgodności z prawdą w całości w sposób jednoznaczny wskazuje, iż w marcu 2013 roku powód jako pożyczkodawca zawarł z pozwanym jako pożyczkobiorcą ustną umowę pożyczki gotówkowej kwoty 20.000 zł. W ramach zawartej umowy pożyczki powód dokonał przelewu na rachunek bankowy pozwanego w dniu 19 marca 2013 roku kwoty 13.440 zł i w dniu 25 marca 2013 roku kwoty 6.550 zł, które zgodnie z umową stron pozwany miał przeznaczyć na zakup dla siebie samochodu. Przedmiotowa umowa pożyczka była nieoprocentowana i zawarta została na czas określony 1 roku. Pomimo upływu terminu na jaki przedmiotowa umowa pożyczki została zawarta oraz wezwania do zapłaty, pozwany nie zwrócił na rzecz powoda kwoty przedmiotowej pożyczki w wysokości 20.000 zł. W dacie zawarcia tej umowy pożyczki J. S. i M. G. (1) łączyła wieloletnia bliska znajomość towarzyska, ponadto pozwany już wcześniej pożyczał od powoda wielokrotnie drobne sumy pieniężne, które następnie zwracał terminowo w całości, w związku z czym J. S. działając w zaufaniu do M. G. (1) nie zażądał potwierdzenia zawartej pomiędzy nimi umowy pożyczki na piśmie. Wskazać w tym miejscu należy, że dla ważności umowy pożyczki nie jest wymagana forma szczególna. Zgodnie z art. 720 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do 08.09.2016 r., umowa pożyczki, której wartość przenosi 500 zł powinna być, dla celów dowodowych (ad probationem), stwierdzona pismem (art. 74 k.c.). W dniu 08.09.2016 r. weszła natomiast w życie zmiana art. 720 § 2 k.c., wprowadzona przez art. 1 pkt 13 ustawy z 10.7.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.). Przewiduje ona, że umowa pożyczki, której wartość przekracza tysiąc złotych, wymaga zachowania formy dokumentowej. Zmiana ta oznacza zliberalizowanie wymogu formy dla umowy pożyczki. Formę pisemną zastępuje się wymogiem formy dokumentowej, a ponadto ogranicza się obowiązek jej zachowania do sytuacji, gdy pożyczka przenosi 1000 zł. Zniesienie wymogu formy pisemnej ad probationem powoduje, że nie znajdują już obecnie zastosowania ograniczenia dowodowe wynikające z art. 74 § 1 i 2 KC. Fakt zawarcia takiej umowy i jej treść będą mogły być dowodzone

w postępowaniu cywilnym przy wykorzystaniu wszystkich dostępnych środków dowodowych (w tym także zeznań świadków i stron). Zmiana art. 720 § 2 k.c. jest związana z wprowadzeniem do Kodeksu cywilnego nowej formy dokumentowej, a zwłaszcza nowych art. 77² k.c. i art. 77³ k.c.. Do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w postaci dokumentu, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie. Dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią, w szczególności np. e-mail (wysłany bez bezpiecznego podpisu elektronicznego), faks, SMS lub (...), wiadomość wysłana za pomocą komunikatora internetowego, nagranie audio, video lub inne. Zgodnie jednakże z zasadą nieretroakcji, wobec braku przepisu nadającego nowelizacji moc wsteczną, znowelizowany przepis art. 720 § 2 k.c. znajduje zastosowanie do czynności prawnych dokonanych po wejściu w życie nowelizacji (08.09.2016 r.), natomiast czynności dokonane przed nowelizacją oceniać należy w świetle art. 720 k.c. i art. 74 k.c. w brzmieniu sprzed nowelizacji. Zgodnie zaś z treścią art. 74 k.c. w brzmieniu obowiązującym w marcu 2013 roku tj. przed nowelizacją wprowadzoną przez art. 1 pkt 3 ustawy z 10.7.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.) zastrzeżenie formy pisemnej bez rygору nieważności ma ten skutek, że w razie niezachowania zastrzeżonej formy nie jest w sporze dopuszczalny dowód ze świadków ani dowód z przesłuchania stron na fakt dokonania czynności. Przepisu tego nie stosuje się, gdy zachowanie formy pisemnej jest zastrzeżone jedynie dla wywołania określonych skutków czynności prawnej (§1). Jednakże mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub dowód z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, jeżeli żąda tego konsument w sporze z przedsiębiorcą albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma (§2). Uprawdopodobnienie faktu dokonania czynności może nastąpić za pomocą jakiegokolwiek pisma (tzw. początek dowodu na piśmie). Pismo nie musi przy tym pochodzić od którejkolwiek ze stron. Za początek dowodu na piśmie uznaje się bowiem każde pismo mające związek z czynnością (np. list, rachunek, potwierdzenie odbioru, treść pozwu, odpowiedzi na pozew lub protokołu sądowego, zapiski strony, przeciwko której dowód jest skierowany itd.). Uznaje się, że za początek dowodu na piśmie nie może być uznany zapis na taśmie magnetofonowej czy też na taśmie (kasecie) wideo. Pismo, o którym mowa, nie musi stwierdzać faktu spornego (np. dokonania czynności), lecz musi stanowić podstawę uzasadniająca prawdopodobieństwo, że fakt, który ma być dowiedziony, rzeczywiście się wydarzył (np. projekt umowy napisany przez jedną ze stron, ale niepodpisany). W niniejszej sprawie powód dołączył do pozwu dwa dokumenty w postaci potwierdzeń wykonania przelewów bankowych (k.10-11), z treści których wynika, że J. S. dokonał przelewu następujących kwot ze swojego rachunku bankowego prowadzonego w (...) Bank S.A. w W. na rachunek bankowy M. G. (1) prowadzony w (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.: w dniu 19 marca 2013 roku kwoty 13.450 zł i w dniu 25 marca 2013 roku kwoty 6.550 zł. Powyższe dokumenty z uwagi na ich treść należało zdaniem Sądu uznać za uprawdopodobnienie przez powoda faktu zawarcia pomiędzy stronami w marcu 2013 roku umowy pożyczki kwoty 20.000 zł, w związku z czym na podstawie art. 74 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym przed nowelizacją wprowadzoną przez art. 1 pkt 3 ustawy z 10.7.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 1311 ze zm.) dopuszczalnym stało się dopuszczenie w niniejszej sprawie dowodu z przesłuchania stron oraz zeznań świadków A. S., A. K. i M. G. (2) na okoliczność czy powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 20 tys. zł, czy też w innej kwocie, kiedy, na jakich warunkach, w jakim celu i czy cel ten został zrealizowany, czy pozwany dokonał zwrotu pożyczki o ile została udzielona, kiedy w jakiej części, czy też w całości. Tym samym nie ulegał w niniejszej sprawie wątpliwości fakt, iż w marcu 2013 roku powód J. S. jako pożyczkodawca zawarł z pozwanym M. G. (1) jako pożyczkobiorcą ustną umowę pożyczki gotówkowej kwoty 20.000 zł. W ramach zawartej umowy pożyczki powód dokonał przelewu na rachunek bankowy pozwanego w dniu 19 marca 2013 roku kwoty 13.440 zł i w dniu 25 marca 2013 roku kwoty 6.550 zł, które zgodnie z umową stron pozwany miał przeznaczyć na zakup dla siebie samochodu. Przedmiotowa umowa pożyczka była nieoprocentowana i zawarta została na czas określony 1 roku. W dniu 6 kwietnia 2013 roku w G. pozwany M. G. (1) w towarzystwie powoda zawarł umowę sprzedaży, na podstawie której pozwany nabył samochód osobowy marki D. D. 4x4 nr rej. (...) za cenę 41.500 zł. Pomimo natomiast upływu terminu, na jaki zawarta została przedmiotowa umowa pożyczki i otrzymania wezwania do zapłaty ze strony powoda, pozwany M. G. (1) nie wywiązał się z przedmiotowego zobowiązania i nie dokonał w ustalonym terminie spłaty na rzecz powoda należności kwoty 20.000 zł wynikającej z przedmiotowej umowy pożyczki. Powyższe okoliczności znajdują swoje potwierdzenie w treści dokumentów zawartych w aktach

sprawy, których wiarygodności żadna ze stron nie kwestionowała, wobec czego nie wzbudziły one również wątpliwości Sądu pod tym względem, jak również w treści zeznań powoda J. S. oraz świadków A. S., A. K. i M. G. (2), które Sąd obdarzył przymiotem zgodności z prawdą w całości. W tej sytuacji zatem, mając na uwadze treść wyżej powołanego przepisu art. 720 § 1 k.c. stwierdzić należy, iż na dzień wniesienia pozwu w niniejszej sprawie zadłużenie M. G. (1) wobec J. S. z tytułu należności wynikającej z przedmiotowej umowy pożyczki gotówkowej według literalnej treści umowy wynosiło kwotę 20.000 zł tytułem niespłaconego kapitału pożyczki. O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Zarzucił:

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że był on stroną umowy pożyczki z powodem J. S.;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, iż dokument przelewu środków powoda na jego konto jest zaczątkiem dokumentu na piśmie dokumentującym zawarcie umowy pożyczki;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 74 § 2 k.c. w zw. z art. 720 § 2 k.c. poprzez przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron w sytuacji braku pozwanego na przeprowadzenie takiego dowodu;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 5 k.c. poprzez uwzględnienie powództwa w całości w sytuacji, gdy za spłatę pożyczki czuje się odpowiedzialna M. G. (2), faktyczna beneficjentka środków powoda, a zakupiony za środki powoda samochód stanowi współwłasność byłych małżonków G..

W oparciu o powyższe pozwany wnosił o uchylenie wyroku i oddalenie powództwa w całości, względnie o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 10.000 zł i oddalenie powództwa w pozostałej części.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy podziela w całości ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy oraz dokonaną przez ten Sąd ich prawną ocenę – i przyjmuje je za własne.

Przechodząc do zarzutów wskazanych w apelacji podkreślić należy, że w zasadzie zarzuca ona jedynie nieprawidłowe przyjęcie przez Sąd Rejonowy, iż stroną umowy pożyczki zawartej z J. S. był skarżący M. G. (1), jednakże w ocenie Sądu Okręgowego nie ma żadnych argumentów, które by zarzuciły Sądowi I instancji brak logiki w tym rozumowaniu.

Na wstępie podkreślić należy, że w procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Reguły rozkładu ciężaru dowodu, stosowane przez Sąd w fazie wyrokowania, mają fundamentalne znaczenie dla dokonania prawidłowej oceny wykonania przez każdą ze stron obowiązku dowodzenia w zakresie przesłanek uzasadniających roszczenie lub zwalniających stronę pozwaną od konieczności jego spełnienia. W świetle art. 720 § 1 k.c. nie może budzić zastrzeżeń, że występujący z żądaniem zwrotu pożyczki powinien - zgodnie z ogólną zasadą rozkładu ciężaru dowodu w postępowaniu cywilnym wyrażoną w art. 6 k.c. - wykazać zawarcie stosownej umowy i w jej ramach przekazanie pożyczkobiorcy przedmiotu pożyczki, zaś na stronie pozwanej spoczywa ciężar wykazania, że pożyczka została zwrócona lub też z innych przyczyn zobowiązanie do zwrotu pożyczki wygasło, czy też że świadczenie nie jest jeszcze wymagalne. Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy trafnie wskazał, iż w świetle przeprowadzonych dowodów należy uznać za udowodniony fakt zawarcia umowy pożyczki i przekazania pozwanemu kwoty 20 000 zł, której termin zwrotu upłynął. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawiał bowiem żadnych wątpliwości co do okoliczności zawarcia przez strony umowy pożyczki. Okoliczność

ta wynikała zarówno ze zgromadzonych w sprawie dokumentów w postaci potwierdzenia wykonania przelewów, przedsądowego wezwania do zapłaty, jak i zeznań stron oraz świadków A. S., M. G. (2) i A. K.. Sąd Rejonowy prawidłowo dał wiarę zeznaniom w/w świadków, którzy w logiczny i spójny sposób opisali okoliczności związane z udzieleniem przez powoda pożyczki w kwocie 20000 zł. Zeznali, że powód w marcu 2013 roku udzielił pożyczki skarżącemu i że w ramach zawartej umowy powód dokonał przelewu kwoty 20000 zł, która miała zostać przeznaczona na zakup nowego samochodu. Powód wraz z pozwanym ustalili termin zwrotu pożyczki, a mianowicie w ciągu roku, a później termin jej spłaty został przedłużony o dalszy okres jednego roku. Również autentyczności przedłożonych przez powoda przelewów bankowych pozwany nie kwestionował. Natomiast twierdzenia pozwanego jakoby nie łączyła go z powodem żadna umowa pożyczki i nie wiedział skąd na jego koncie znalazły się środki pieniężne przelane przez powoda na jego rachunek bankowy są nielogiczne. Przede wszystkim pozwany sam przyznał, że w dniu 6 kwietnia 2013 roku nabył od M. O. samochód osobowy marki D. D.. Poza tym Sąd Rejonowy trafnie wskazał, iż gdyby faktycznie pozwanego z powodem nie łączyła żadna umowa pożyczki, to pozwany podjąłby działania wyjaśniające choćby nawet z jakiego tytułu otrzymał on od powoda w odstępie kilku dni przelewy kwot pieniężnych, których wysokość była znaczna. Tymczasem pozwany nie zareagował w żaden sposób na fakt otrzymania w marcu 2013 roku od powoda łącznie kwoty 20000 zł. We wniesionej apelacji pozwany nie przedstawił żadnych argumentów mogących podważyć zasadność zaskarżonego orzeczenia w zakresie poczynienia przez Sąd Rejonowy błędnych ustaleń faktycznych. Zgłoszenie skutecznego zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 k.p.c. musi zmierzać do wykazania, że dokonana ocena jest sprzeczna z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Takich zarzutów brak w apelacji pozwanego. Zaznaczyć należy, że nie jest wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu. Apelacja zawiera w istocie jedynie polemikę z ustaleniami Sądu Rejonowego zmierzającą do wykazania, że pomiędzy powodem a pozwanym nie doszło do zawarcia umowy pożyczki w kwocie 20000 zł.

Za bezzasadny należało uznać także zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 74 § 2 k.c. w zw. z art. 720 § 2 k.c. Pozwany podnosząc ten zarzut wskazywał, że Sąd Rejonowy błędnie przyjął, iż fakt dokonania czynności został uprawdopodobniony za pomocą dokumentu przelewu, co uzasadniało - mimo niezachowania formy pisemnej dla celów dowodowych - przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków w sytuacji braku jego zgody na przeprowadzenie takiego dowodu. Zgodnie bowiem z art. 74 § 2 k.c. mimo niezachowania formy pisemnej przewidzianej dla celów dowodowych, dowód ze świadków lub z przesłuchania stron jest dopuszczalny, jeżeli obie strony wyrażą na to zgodę, albo jeżeli fakt dokonania czynności prawnej będzie uprawdopodobniony za pomocą pisma. Sam więc fakt wyrażenia przez pozwanego sprzeciwu co do dopuszczenia dowodu ze wskazanych w pozwie świadków na okoliczność zawarcia umowy pożyczki nie stoi na przeszkodzie dopuszczeniu dowodów w sytuacji, gdy istnieją dokumenty potwierdzające fakt zawarcia takiej umowy.

W ocenie Sądu Okręgowego zawarcie umowy pożyczki z J. S. zostało uprawdopodobnione dokumentami w postaci potwierdzeń wykonania przelewów bankowych, co w ocenie Sądu stanowi tzw. początek dowodu na piśmie, tj. fakt dokonania czynności prawnej został uprawdopodobniony za pomocą pisma. Początkiem dowodu na piśmie, czyli dokumentem wykazującym, iż czynność została dokonana, może być każdy dokument, którego treść bezpośrednio lub pośrednio wskazuje na fakt dokonania czynności. Nie jest konieczne, aby pismo to pochodziło od strony, przeciwko której taki dowód będzie prowadzony, ani też aby było podpisane przez jedną ze stron. Może to być dokument prywatny albo urzędowy, wystarczy list, dowód wpłaty, wycinek prasowy, wydruk komputerowy, telefaksowy, telegram itp. (zob. wyrok SN z dnia 29 września 2004 r., II CK 527/03, Lex nr 174143). Sąd Okręgowy podziela poglądy i doktryny i orzecznictwa, że pismo o którym mowa w art. 74 § 2 k.c. ma stwarzać podstawy do przypuszczeń, że czynność nastąpiła, a fakt jej podjęcia ma być dopiero udowodniony zeznaniami świadków i stron. Do uprawdopodobnienia faktu dokonania czynności prawnej posłużyć może jakikolwiek i sporządzony przez kogokolwiek pisemny dokument, którego treść uzasadnia prawdopodobieństwo zaistnienia czynności prawnej, choć faktu takiego on nie stwierdza (zob. wyrok SA we Wrocławiu z dnia 11 maja 2012 roku, I Aca 423/12, lex nr 1238488). Przedłożone potwierdzenia wykonanych przelewów bankowych zostały prawidłowo przez Sąd Rejonowy uznane za taki dokument w rozumieniu art. 74 k.c., który otwiera drogę do kontynuowania postępowania dowodowego. Z potwierdzenia wykonania przelewu z dnia 7 stycznia 2016 roku wynika, że powód przelał w dniu 19 marca 2013 roku na rachunek pozwanego M. G. (1)

kwotę 13450 zł (k. 10), a w dniu 25 marca 2013 roku dokonał przelewu na rachunek pozwanego kwoty 6550 zł (k. 11). Z przedłożonych potwierdzeń przelewów wynika, że łącznie powód przelał pozwanemu kwotę 20.000 zł. Z dokumentów w sposób pośredni wynika prawdopodobieństwo udzielenia przez powoda pożyczki pozwanemu. Fakt udzielenia pożyczki uprawdopodobnia także wezwanie do zapłaty skierowane przez powoda do pozwanego z dnia 8 stycznia 2016 roku, w którym wezwał M. G. (1) w terminie 7 dni do zwrotu kwoty 20000 zł, która została mu przez powoda pożyczona na zakup samochodu (k. 9). W świetle powyższego stanowisko Sądu I instancji, iż powód wykazał na piśmie prawdopodobieństwa udzielenia pozwanemu pożyczki na kwotę 20000 zł, do której zwrotu pozwany byłby obecnie zobowiązany, należało zdaniem Sądu Okręgowego w pełni podzielić. Sąd Rejonowy władny był zatem zastosować art. 74 § 2 k.c. i przeprowadzić dowód z zawnioskowanych przez powoda zeznań świadków A. S., A. K. i M. G. (2) na okoliczność czy powód udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 20000 zł, czy też w innej kwocie, kiedy, na jakich warunkach, w jakim celu i czy pozwany dokonał zwrotu tej pożyczki, w części czy też w całości. Inną sprawą jest natomiast ocena przeprowadzonych dowodów dokonana przez Sąd I instancji i aprobowana przez Sąd Okręgowy. Apelacja pozwanego nie zawiera w tym przedmiocie zarzutów, a więc te kwestie usuwają się spod kontroli Sądu Okręgowego.

Za nieuzasadniony należy wreszcie uznać zarzut naruszenia art. 5 k.c. Zwrócić należy uwagę, że pozwany dopiero na etapie postępowania apelacyjnego podnosi, że roszczenie powoda dotyczące zwrotu udzielonej pożyczki stanowi nadużycie prawa podmiotowego w rozumieniu powołanego wyżej przepisu. W ocenie Sądu Okręgowego, tak skonstruowany zarzut nie może odnieść zamierzonego skutku w postaci oddalenia powództwa. Za dominujący w piśmiennictwie i ugruntowany w orzecznictwie uznaje się pogląd, że to strona, która usiłuje wywieść skutki prawne wynikające z treści art. 5 k.c., zgodnie ze spoczywającym na niej ciężarem dowodu, powinna wskazać jaką przyjętą w społeczeństwie zasadę współzycia społecznego naruszył przeciwnik swym postępowaniem, samo zaś powołanie się na klauzulę generalną, bez uściślenia okoliczności, w jakich mogłaby ona mieć zastosowanie jest niewystarczające. Pozwany temu obowiązkowi niewątpliwie nie sprostał. Niezależnie od powyższego podkreślić należy, iż stosowanie art. 5 k.c. ma charakter wyjątkowy. Jak wielokrotnie podkreślał Sąd Najwyższy, odmowa udzielenia ochrony prawnej ze względu na nadużycie prawa podmiotowego musi być uzasadniona faktem naruszenia przez uprawnionego elementarnych wartości należących do systemu norm powszechnie akceptowanych w społeczeństwie. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie sposób jednak skutecznie zarzucić powodowi wykorzystania jego uprawnienia do zwrotu pożyczki w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego. Należy natomiast uznać, iż to pozwany wykorzystał ufność i chęć pomocy ze strony powoda, nakłonił go do udzielenia mu pożyczki w kwocie 20000 zł, następnie zaś nie wywiązał się z obietnicy spłaty tego zobowiązania.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną o czym orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zaś ich wysokość ustalono w oparciu o § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, o czym Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Anna Pać- Pięta SSO Monika Końska SSO Teresa Strojnowska

(...).